

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszályozás

Tárgy

614.61

Hely

Idő

"1921"

Személy

Szerző:

Cím: *Kavarodás egy siremlék körül*

Forrás:

Pesti Napló

Bp.

(Hely)

1921 VI 22

(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfehérvári hazinyomda 1920

Kavarodás egy siremlék körül

Zala György, Réna József és Kisfaludi-Strobl nyilatkozata

(Saját tudósítónktól.) A Pesti Napló hirt adott már a főváros képzőművészeti bizottságának arról az üléséről, amelyen Horvay János szobrászművésznek az óbudai temetőben felállítandó Krisztus szobra ügyében határozatot hozott. A bizottság, mint megirtuk, kifogásokat emelt a szobor ellen, utasításokat adott, hogyan mintázza át a szobrász az emlékművet s ezekben az utasításai-ban a művészek egyrésznének véleménye szerint túllépte azt a határt, ameddig a laikus megrendelőnek joga lehet beleszólni művészeti kérdésekbe.

A művészek körében a képzőművészeti bizottság határozata meglepetést keltett s tiltakozások hangzottak el a művészet ügyeibe való ilyen illetéktelen beavatkozás ellen. Persze ellentétes vélemények is vannak s éppen ezért szükségesnek láttuk, hogy hangot adjunk mindkét pártnak a megnyilatkozására.

A Pesti Napló tudósítója mindennek előtt Zala György szobrászművészt kérdezte meg, mi az álláspontja a felmerült vitás kérdésben. A kiváló mester a következőket mondotta:

— Látnom kellene a tervezetet, mielőtt érdemleges választ adhatnék. Bizonyos, hogy ha a művész lelkiismeretesen és legjobb tudása szerint készíti el művét, a megrendelő nem szólhat bele a szigorúan művészeti dolgokba. Másrészt az is bizonyos, hogy a megrendelőnek minden-esetre köze van ahhoz, amit ő rendelt meg és ezért én például mindig meghallgatom a megrendelő fél kívánalmait még a munka megkezdése előtt. Nem szabad elfelejteni, hogy még Michelangelot is megkritizálták annakidején Firenze városi ta-

nácsosai és a hagyomány szerint erősen kifogásolták, hogy híres „Dávid“-jának miért olyan nagy az orra. Pedig az Michelangelo volt. A művészek mindenestre érzékenyek, de sok ilyen kritikának elejét lehetne venni, ha kellő elmélyedéssel és lelkiismeretességgel végezzük el a reánk bízott feladatot.

Réna József, aki tagja a főváros képzőművészeti bizottságának, a következőket mondotta:

— A dolog nem egészen úgy áll, ahogy a lapok megírták. Tulajdonképpen arról van szó, hogy a főváros már régebben elhatározta a temetőben művészi Krisztus-szobrok felállítását. Én eredetileg annak idején, mikor ez a terv fölmerült, Fadrusz János híres Krisztus-képmását ajánlottam kiviteltre, amelyet az elhunyt nagy művész sírján akartak felállítani. Ez, szerintem, a legfőkételesebb műalkotás ebben a nemben, ami magyar szobrász műterméből kikerült. Sajnos, a tervtől el kellett tekinteni, mert a szobor modelljét nem lehetett megszerezni. Ezután történt, hogy Horvai János kapott megbízást a szobor elkészítésére. Ő már korábban készített egy tervet, ezt azonban — bár artistikus szempontból kifogástalan volt, — nem lehetett elfogadni, mert attól tartottak, hogy szokatlan, az eddigi feszületek tradíciójától eltérő felfogásával sérteni fogja a közönség vallásos érzületét, amire pedig egy ilyen emlékműnél mindenestre figyelemmel kell lenni. Horvai erre új tervet készített, hasonlóképp művészi és szépet. Ez a szobanforgó Krisztus-emlék. A karjai azonban ennek a szobornak is függélyes

helyzetben vannak, nem szétárva, mint ahogy ezt eddig Donatellótól kezdve Fadruszig láttuk. A bizottság egyik tagja meg is jegyezte, hogy *egy a szobor inkább a kikötött Marsyasra emlékeztet, mint a megfeszített Krisztusra*. Amellett az egész nagyon alacsony is van elhelyezve. Ezeknek az aggályoknak mérlegelése vezette a bizottságot döntésében, mikor úgy határozott, hogy Horvait újabb terv elkészítésére szólítja fel.

— Az én nézetem is az, hogy ilyen megbízásoknál mindenestre számolnia kell a művésznek az artistikus szempont mellett a vallásos kegyelet érzékenységével is.

Megkérdeztük még Kisfaludi-Strobl Zsigmondot is az érdekes döntéssel kapcsolatban. A kiváló szobrászművész röviden csak ennyit mondott:

— Horvai szobortervét még nem láttam, de holnap megnézem. Annyit azonban láttatlanba is mondhatok, hogy tartom őt olyan öntudatos és kitűnő művésznek, aki tudja: mit hogyan és miért csinál. Ez a terve is bizonyára artistikus munka. Hogy vallásos szempontból félreértésekre adhat alkalmat, ez a művészetben kívül álló kérdés, ami nem annyira a szobrászra, mint inkább a megrendelőre tartozik. Mindenesetre más az, ha a szobor a művész műtermében marad s más, ha bizonyos célt szolgálva a nagyközönség elé kerül. A művészi szabadság elvét ez azonban még nem érinti.

Persze ezek a nyilatkozatok már nem változtattak a bizottsági döntésen, de legalább eloszlatják a körülötte támadt félreértéseket.